

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu záverečného účtu obce Borša za rok 2025

Záverečným účtom obce rozumieme súhrnné spracovanie údajov charakterizujúcich rozpočtové hospodárenie obce za príslušný kalendárny rok, ktorého povinnosť zostavenia určuje § 16 zákona NR SR č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Odborné stanovisko k danej problematike – ako hlavný kontrolór – predkladám v súlade s ods. 1. písm. c) § 18f zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Účelom a cieľom tohto stanoviska je predovšetkým snaha o odborné posúdenie všetkých tých aspektov a náležitostí záverečného účtu, ktorými musí tento dokument zo zákona disponovať. Jednotlivé jeho kroky možno zostaviť do nasledovnej postupnosti:

1. Súlad predloženého záverečného účtu so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Možno konštatovať, že návrh záverečného účtu obce Borša je z tohto uhla pohľadu v plnom súlade s požadovanými právnymi normami, ktoré jeho zostavenie odborne a právne definujú a podmieňujú, a to predovšetkým so **zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, konkrétne **§ 16 ods. 5**. Preukázateľne obsahuje:

- vyhodnotenie rozpočtu obce Borša v členení podľa § 10 ods. 3 citovaného zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou (vnútorne členený na bežné príjmy, bežné výdavky, kapitálové príjmy, kapitálové výdavky a finančné operácie), dokument bude priložený k záverečnému účtu obce ako jeho záväzná a neoddeliteľná príloha
- bilanciu aktív a pasív
- prehľad o stave a vývoji dlhu
- údaje o hospodárení príspevkových organizácií v ich pôsobnosti,

Treba spomenúť, že popri zákone č. 583/2004 Z.z. pri zostavovaní hlavného účtu obce boli plne zohľadnené aj ustanovenia **zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2. Overenie účtovnej závierky obce a jeho rozpočtového hospodárenia audítorom

V súlade so **zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, konkrétne **§ 16 ods. 3**, obec je povinná dať si overiť účtovnú závierku.

3. Zverejnenie návrhu záverečného účtu obce zákonným spôsobom

V súlade so **zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, § 9 ods. 2**, je obec povinná zverejniť rozpočet obce najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť, pričom tá istá podmienka platí aj o záverečnom účte obce, **zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v **§ 16 ods. 9**.

4. Hospodárenie a finančné vzťahy obce vo vzťahu k okolitým subjektom

V súlade s § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy hovoriacom o tom, že obec musí finančne usporiadať svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytnú prostriedky svojho rozpočtu, ako i usporiadať finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov, možno konštatovať, že všetky tieto vzťahy boli riadne vysporiadané a zúčtované **v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zákonom č 523/2004 Z.z. a rozpočtových pravidlách verejnej správy** v znení neskorších predpisov.

Rovnako možno konštatovať, že **návrh záverečného účtu bol zostavený a predložený v súlade so všeobecne záväznými predpismi a obsahuje všetky zákonné náležitosti**, vrátane formálnej stránky návrhu a jeho predpísanej štruktúry.

5. Plnenie rozpočtu obce

Ako bolo uvedené v bode 1 tejto správy, rozpočet obce Borša je v zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, v súlade s rozpočtovou klasifikáciou vnútorne členený na kapitálové príjmy, kapitálové výdavky, bežné príjmy, bežné výdavky a finančné operácie.

V oblasti kapitálového rozpočtu boli skutočné príjmy 348.492,10 € skutočné výdavky 167.828,08 €.

V oblasti bežného rozpočtu (súčasťou je aj rozpočet ZŠ, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti obce), boli skutočné príjmy 1.394.235,42 € , skutočné výdavky Obec 399.233,27€ a ZšsMŠ 1.028.134,68€, výdavky celkom 1.427.367,95 €.

V oblasti finančných operácií boli skutočné príjmy 0,00 €, skutočné výdavky 4.986,00 €.

Celkové skutočné príjmy boli 1.783.770,50 € a celkové skutočné výdavky boli vo výške 1.600.182,03 €.

Čo sa týka porovnania skutočných príjmov a výdavkov z konca hospodárskych rokov 2023, 2024 - tie zohľadňuje nasledujúca tabuľka aj s príslušnými indexami rastu, hodnoty sú v eurách.

Druh položky:	Roky			Index
	2023	2024	2025	
Celkové príjmy skutočné				
Kapitálové	242.313	515.087	348.492	0,47
Bežné	1.527.760	1.453.916	1.394.235	1,05
Finančné operácie	59.074	205.000	0	0,29
Príjmy Ro s právnickou subjekt.			41.043	
Celkové výdavky skutočné				
Kapitálové	108.978	269.456	167.828	0,4
Bežné	452.805	366.854	399.233	1,23
Finančné operácie	2.216	6.648	4.986	0,33
Výdavky RO s právnou subjekt.			1.028.135	

Súčasťou prehľadu sú aj bežné výdavky rozpočtovým organizáciám, ktoré popri uvedených bežných výdavkoch tvorili v roku 2025 finančnú čiastku 1.028.135,00 €. Hodnotu indexov rastu možno charakterizovať ako adekvátnu hospodárskej situácii hodnotených období, či už podiel grantov, transferov alebo obchodných transakcií kapitálových aktív na kapitálových príjmoch a výdajoch rokov 2023, 2024 a 2025 resp. prechod kompetencií v týchto obdobiach zo štátu na obecnú samosprávu. Hodnota indexov porovnávaných rokov 2025 a 2024 odzrkadľuje určitý pokles v bežných príjmoch, v nadväznosti na ne potom celkom pochopiteľne i pokles odpovedajúcich výdavkov.

Rozpočet obce Borša na rok 2025 bol schválený uznesením Obz.č 7/K prijatým na verejnom zasadnutí OZ dňa 12.12.2024. Jednotlivé zmeny rozpočtu neboli potom nasledovne, prostredníctvom zmenových listov priebežne schvaľované a ukladané jednotlivými uzneseniami.

Realizácia všetkých vyššie uvedených zmien rozpočtu prebehla v súlade s platnými citovanými uzneseniami a bola vykonaná oprávneným orgánom podľa § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ako i formou rozpočtových opatrení podľa § 14 ods. 2 toho istého zákona. Dôvod týchto zmien súvisel predovšetkým s potrebou operatívneho zabezpečovania mimoriadnych požiadaviek, vzniknutých v priebehu roka, kedy bol už rozpočet obce schváleným a teda i záväzným dokumentom.

Z dôvodu, že návrh záverečného účtu obce Borša obsahuje celkom prehľadné a podrobné členenie príjmov i výdavkov obce podľa jednotlivých kategórií ekonomickej rozpočtovej klasifikácie a moje závery z kontroly plnenia rozpočtu sú identické so závermi tohto návrhu, nebudem ich v tejto kapitole už bližšie špecifikovať.

6. Bilancia aktív a pasív

Zostatková hodnota na strane aktív je **4.267.904,- €** zostatková hodnota na strane pasív taktiež **4.267.904,- €**. **Vzájomná bilancia aktív a pasív k 31.12.2025 je teda vo svojich zostatkových hodnotách a finančných objemoch 4.267.904,- € vyrovnaná.**

7. Návratné zdroje financovania

Obec Borša nepoužívala návratné zdroje financovania podľa § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Prehľad o stave a vývoji dlhu v podmienkach obce: Obec splácala strednodobí investičný preklenovací úver Slovenskej záručnej a rozvojovej banke. Stav úveru k 31.12.2025 je vo výške 16.614,41 €.

8. Hospodárenie príspevkových organizácií v pôsobnosti obce

Obec nie je zriaďovateľom žiadnej príspevkovej organizácie.

9. Prehľad o poskytnutých zárukách

Zákonná úprava nedovoľuje obci prevziať záruku za úver poskytovaný fyzickej osobe, podnikateľovi a právnickej osobe, ktorej nie je zriaďovateľom alebo zakladateľom.

10. Podnikateľská činnosť obce

Obec Borša nevykonáva podnikateľskú činnosť.

11. Zákonnosť stanovenia výsledku hospodárenia

Potvrdzujem, že mechanizmus stanovenia výsledku hospodárenia obce je v plnom súlade s ustanovením § 2 písm. b) a c) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, definujúcom prebytok rozpočtu ako kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce a schodok rozpočtu ako záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce. Je taktiež v súlade s § 10 písm. ods. 3 písm. a) a b) potvrdzujúcom jeho vnútorné členenie na bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet).

V zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec môže vytvárať peňažné fondy, ktorých zdrojom je prebytok rozpočtu obce. Podľa § 10 ods. 3. písm. a) a b) toho istého zákona, prebytok rozpočtu obce (iba príjmy a výdaje bežného a kapitálového rozpočtu bez FO) je zdrojom rezervného fondu najmenej vo výške 10%.

Stav bežného účtu obce k **31.12.2025** je **811.044,84 €** ,v tom sú zarnené aj príjmy za rekonštruciu kultúrneho domu, miestnej komunikácie a výstavby parkoviska. Stav pokladnice obce k **31.12.2025** je **350,05 €**.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vyjadrujem pred zákonným zverejnením návrh záverečného účtu obce súhlas s jeho celoročným hospodárením b e z v ý h r a d.

V Borši dňa: 18.05.2026

Katarína Sedláková
hlavný kontrolór